

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/6/2014
Identifikačné číslo spisu:	3711210545
Dátum vydania rozhodnutia:	14.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3711210545.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne ASTA, a.s., so sídlom v Žiline, Kamenná cesta 3, IČO: 36 391 590, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Iveta Boškajová, s.r.o., so sídlom v Martine, J. Goliana 16, IČO: 36 785 181, proti žalovanej UNIVERZAL - PVC, s.r.o., so sídlom v Záriečí č. 504, IČO: 36 312 967, zastúpenej JUDr. Róbertom Faturom, advokátom, so sídlom v Považskej Bystrici, Centrum 18/23, o zaplatenie 2.751,45 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 5 C 89/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. septembra 2013, sp. zn. 4 Co 67/2012, 4 Co 617/2013, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni v lehote 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 142,82 Eur na účet Advokátskej kancelárie JUDr. Iveta Boškajová, s.r.o., so sídlom v Martine, J. Goliana 16, IČO: 36 785 181.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „súd prvého stupňa“) z 2. januára 2012, č.k. 5 C 89/2011-66, súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 2.751,45 Eur spolu s príslušenstvom. Samostatným uznesením priznal náhradu trov konania žalobkyni. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že na základe zmluvy o nájme nebytových priestorov žalobkyňa prenajala žalovanej nebytový priestor, za ktorý jej bola žalovaná povinná platiť nájomné a servisný poplatok. Nakoľko žalovaná porušila zmluvu v zmysle jej dodatku tým, že nezaplatila nájomné za rok 2007 a servisný poplatok za rok 2008, dostala sa do omeškania a súd prvého stupňa priznal žalobkyni aj dohodnuté sankčné úroky. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 19. septembra 2013, sp. zn. 4 Co 67/2012, 4 Co 617/2013 potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny a žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa. Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa o trovách konania taktiež

ako vecne správne potvrdil. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, ktorá žiadala rozsudok z 19. septembra 2013, č.k. 4 Co 67/2012-89, 4 Co 617/2013 zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby jej bola priznaná náhrada trov dovolacieho konania. V dovolaní uviedla, že má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovanej vyjadrila tak, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne a že dovolanie žalovanej je s ohľadom na § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. neprípustné. Navrhla preto, aby odvolací súd dovolanie žalovanej zamietol a zároveň si uplatnila náhradu trov dovolacieho konania vo výške 143,02 Eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu podala včas oprávnená osoba (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť (a mimoriadnosť) dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

Z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) musí byť nevyhnutne v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. Vo všeobecnosti pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty, a konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci oproti právnemu názoru vnútroštátnych súdov, ktoré vec s konečnou platnosťou prerokovali a meritórne rozhodli (porovnaj Roseltrans proti Rusku, rozsudok z 21. júla 2005). Vo veci Abdullayev proti Rusku (rozsudok z 11. februára 2010) ESLP zdôraznil, že v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru ESLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [viď napríklad

Sutyazhnik proti Rusku (rozsudok z 23. júla 2009) alebo Bulgakova proti Rusku (rozsudok z 18. januára 2007)].

Občiansky súdny poriadok, vychádzajúc z naznačenej výnimočnosti dovolania, upravuje podmienky prípustnosti dovolania a stanovuje ich ako výnimku zo záväznosti a nezmeniteľnosti rozhodnutia, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. V niektorých prípadoch, ktoré sú osobitne v zákone vymenované, ide Občiansky súdny poriadok ešte ďalej a podmienky prípustnosti dovolania sprísňuje právnou úpravou, podľa ktorej aj z prípadov, v ktorých výnimočne pripúšťa dovolanie, vylučuje tie, v ktorých dovolanie nemá byť prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 238 O.s.p. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovoláním žalovanej je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v predchádzajúcom odseku. Prípustnosť jej dovolania preto z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

Vzhľadom na § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. a tiež obsah dovolania sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania v zmysle § 238 O.s.p., ale pristúpil aj k posúdeniu, či žalovanou podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba uviesť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je predmet konania významný, preto ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie neprípustné (porovnaj napríklad R 117/1999 a R 34/1995). Osobitne ale treba uviesť, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá samo tvrdenie účastníka (resp. jeho subjektívny názor) o existencii niektorej z predmetných procesných väd; rozhodujúci je výlučne iba záver (zistenie) odvolacieho súdu, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľka nenamietala a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Dovolací súd sa osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľke nebola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými

právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.) a na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Dovolací súd už v rozhodnutí publikovanom pod R 125/1999 uviedol, že prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nemožno extenzívne vykladať v súvislosti s postupom súdu vtedy, ak ide o faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu je len jeho faktická (ne)činnosť, teda procedúra prejednávania veci (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu z 10. októbra 2012 sp. zn. 6 Cdo 90/2012, 91/2012), ktorá predchádza vydaniu konečného rozhodnutia a ktorá má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania a zmarenie možnosti jeho aktívnej účasti na konaní. „Za odňatie možnosti konať pred súdom nemožno považovať rozhodnutie, ako výsledok vecnej rozhodovacej činnosti súdu.“ (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 11. júla 2012 sp. zn. 5 Cdo 201/2011). Postupom súdu sa teda môže rozumieť iba samotný priebeh konania, spôsob vedenia konania či proces, jednotlivé procesné úkony súdu, jeho faktická činnosť alebo nečinnosť, nie však rozhodovací akt súdu.

Pokiaľ „postupom súdu“ nie je samo rozhodnutie, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - odôvodnenie rozhodnutia (jeho obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť, úplnosť), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol.

Z obsahu dovolania možno mať za to, že žalovaná odvolaciemu súdu vytýkala, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj tiež R 54/2012). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania (porovnaj aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 Cdo 52/2014).

Z vyššie uvedených dôvodov preto dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred prvostupňovým a odvolacím súdom nebola žalovanej odňatá možnosť realizovať jej procesné práva účastníčky občianskeho súdneho konania a že prípustnosť tohto jej mimoriadneho opravného prostriedku nemožno vyvodiť ani z § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd preto odmietol jej dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa podala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a tieto aj vyčíslila. Dovolací súd priznal žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalovanej [§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o

odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 vyhlášky vo výške 111,21 Eur, čo s náhradou za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (7,81 Eur), predstavuje spolu 119,02 Eur spolu s 20% DPH (23,80 Eur) vo výške celkom 142,82 Eur.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.